

A 29. versenyszakasz
eredményhirdetése
és kísérletbemutatója

Versenységünk 29. szakaszát záró döntőt az eredeti tervnek megfelelően május 25-én megrendeztük. Ezen a meghívott 20 és 26 versenyző közül 19 és 25 jelent meg, mivel

- egy általános iskolás időben, egy pedig az utolsó napokban jelezte, hogy nem tud jönni (emiat csak egyikük helyére hívhattunk versenyzőt);
- a középiskolások közül egy időben, egy az utolsó pillanatokban, egy pedig mind a mai napig nem jelezte gondjait (így csak két versenyzőt hívhattunk meg a „tartalékok” közül).

Az előzetes időrendnek megfelelően, zavartalanul megtartottuk a Verseny elméleti és mérési feladatokból álló fordulóját. Nehezen megoldható gondot csak a „kicsik” 5. és a „nagyok” 6. feladata megoldásának értékelése jelenthetett, mivel azok javításának/értékelésének időtartama dönti el, hogy lehet-e tartani az időbeosztást. Nem volt gond, mert a feladatok kitűzőjével javítottuk ki a megoldásokat.

Összehasonlítva a versenyzők teljesítményét a korábbi versenyszakaszokon elért teljesítményekkel, a következőket állapíthatjuk meg.

- A mostani eredmény a legjobbak közé tartozik: a 7. és 8. osztályosok az elméleti feladatokat 70,1 %-os, a mérési feladatot 55,5 %-os, a középiskolások a 6 elméleti feladatot 67,8 %-os, a mérési feladatot 48,5 % hatásfokkal oldották meg.
- Nem tudjuk megmagyarázni, hogy az általános iskolás versenyzők miért csak 29,4 %-os hatásfokot tudtak elérni a 4., statikai és hőtani témájú feladatok megoldásával. (Több nulla pontot szereztek ezzel, mint az összes többi feladat megoldásával!)
- Bebizonyosodott, hogy az általános iskolások is tudják használni a Négyjegyű függvénytáblázatot.
- Egy debreceni középiskola versenyzőinek az írásbeli verseny alatti viselkedése felfüggesztést érdemelt volna! (A Verseny egyik szervezője finoman fogalmazott, amikor a következőket mondta: „állandóan dumáltak”). Rutinos, sok sikert elért versenyzőktől az ilyen magatartás elfogadhatatlan!

A versenyzők szerzett pontjainak összegzésével el lehetett készíteni a 29. versenyszakasz végleges eredménylistáit, be lehetett írni az előre elkészített oklevelekbe a helyezési számokat. Vagyis: sor kerülhetett a Verseny zárását jelentő eredményhirdetésre.

A május 26-án megrendezett **eredményhirdetés**-nek és **kísérletbemutató**-nak (mi-

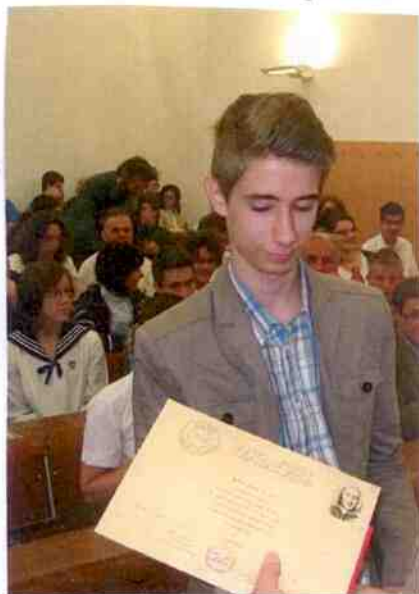
ként az előző napi rendezvényeknek is) a DE TTK Szilárdtest Fizikai Tanszék adott otthont. Azon részt vettek:

Dr. Timár János, az ELFT Hajdú-Bihar Megyei Területi Csoportjának a múlt évben megválasztott elnöke,
Dudics Pál, a Csoport titkára,
Dr. Pásztorné Simon Erzsébet és
Dr. Daróczy Lajos, a Csoport vezetőségének tagjai,
Dr. Ábrahám László, az NI Hungary Kft. ügyvezető igazgatója,
Kotormán Mihály, a Csoport korábbi titkára,
Dr. Szabó Sándor, a Csoport korábbi vezetőségének tagja,

valamint a döntőre meghívott versenyzők és kísérőik — kettő kivételével. Viszont nem jött el a debreceni sajtó képviselője — ígérete ellenére.

Az eredmények ismertetése előtt **dr. Kopcsa József** - a Verseny szervezője - összefoglalta a 29. versenyszakasz tapasztalatait és meghatározta azokat a területeket, amelyeken kisebb módosítások végrehajtásával a különben legalább 15 éve gyakorlatilag állandó feltételekkel megrendezett Verseny továbbra is mind a hazai, mind a határainkon túli 7-10. osztályos tanulók kedvelt fizikaversenye lehet. Az észrevételek közül az alábbiakat emeljük ki.

- A Versenybe összesen 63 általános és közép fokú iskolából 339 tanuló nevezett be. Az utolsó, a 4. forduló feladataira viszont már csak 198 versenyző küldött el megoldásokat. A lemorzsolódás mértéke nem szokatlan, és okai (a megdöntetlen vagy kényszerített jelentkezés, a „játékszabályok” be nem tartása) is szinte előre megállapíthatók. Különösen a határidőket figyelmen kívül hagyókat kellett szigorúbban „büntetni”.

- A Verseny szabályai ellen vétő versenyzők értesítése postán keresztül komoly anyagi problémát jelentett. Hasonlóan nem kis költséggel járt a Honlapunkkal kapcsolatos jogos vagy jogtalan észrevételek hagyományos, postai úton vagy telefon segítségével történő megnyugtató rendezése. Ezeket a jövőben mellőznünk kell!

- Hagyományainknak megfelelően a határainkon túlról érkező versenyzők és kísérőik debreceni elhelyezésének és étkeztetésének költségeit most is magunkra vállaltuk.. Erre a segítségre azonban a jövőben senki sem számíthat! Csak azt ígérhetjük, hogy mindent elkövetünk azért, hogy a versenyzők/kísérőik anyagi terheit csökkent-

sük. Reméljük ugyanis, hogy továbbra is támaszkodhatunk a debreceni **Önkormányzat**, az **NI Hungary Kft.**, a debreceni **Közlekedési Vállalat Zrt.**, az **Alföldi Nyomda**, az **ATOMKI** és a **Szilárdtest Fizikai Tanszék** pénzben és tárgyban megmutató támogatására.

- Olyan jelenséget tapasztaltunk a 29. versenyszakasz során, amelyre mindenképpen fel kell hívni a figyelmet. Elsősorban azért, mivel a tehetséggondozás területén jelentkeznek, és félő, hogy beláthatatlan következményeit időben nem ismerjük fel.

Az egyes fordulók feladatainak megoldásait nagyon sok esetben postai küldemény formájában kaptuk meg. Volt közöttük olyan, amelyet az elismerten kiemelkedő tehetséggondozó munkát végző iskolákból (pl. a soproni Széchenyi I. Gimnáziumtól, a szigetszentmiklósi Batthyány K. Gimnáziumtól, a debreceni Mechwart A. Szakközépiskolától és Tóth Á. Gimnáziumtól, a Szatmárnémetiben működő Kölcsey F. Főgimnáziumtól és a csíkszeredai Márton Á. Főgimnáziumtól) kaptunk. Ezekben a küldeményekben a versenyzők formai előírásokat mindenkor betartó megoldásait rendezve találhattuk. Ugyanakkor kaptunk egyre növekvő számban olyan küldeményeket, amelyeket a versenyzők maguk postáztak (nagyon sok esetben több száz forinttal bérmentesítve a levelet). Ilyen eset akkor

is sokszor előfordult, ha az adott iskolából sok versenyző nevezett a Versenybe. Vagyis az ajánlásaink egyikét (összefogva, egyetlen küldeményként postázzák a versenyzők megoldásait) nem fogadták meg! Csak kívánthattunk, hogy ezzel a gyakorlattal az iskolák postaköltségeiket csökkentik!

A döntő szervezésének időszakában pedig az előbbihez hasonló, de most már bizonyíthatóan a szülők anyagi helyzetére támaszkodó tehetséggondozásra figyelhettünk fel: az eddigi tapasztalatokkal ellentétben – néhány, a sajátos oktató/nevelő munka területén kiemelkedő eredményeket elért tanárok esetétől eltekintve – nem a fizikatanárok, hanem a szülők szervezték gyermekük utazását és debreceni tartózkodását, jelentős anyagi terhet vállalva magukra.

A „jelenség” nagyon sok kérdést vet fel, olyanokat, amelyekre most nem válaszolhatunk. Azt azonban megkérdezhetjük, hogy valójában kinek az érdeke a versenyző sikere? Jó lenne kideríteni az irányzat okait, amelyek között nem minden esetben az iskolák szűkös anyagi helyzete a legjelentősebb! Más kérdés az, hogy a **debreceni Önkormányzat** nem csak a külföldről érkező, hanem a hazai versenyzők és kísérőik kollégiumi elhelyezésének költségét is magára vállalta (csökkentve ezzel a szülők anyagi terheit).

Előre nem várható segítséget kaptunk az oklevelekkel együtt átadható tárgyi jutalmak területén:

- a debreceni **Alföldi Nyomda** 20 könyvet,
- a **Debreceni Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (DKV)** 10 könyvet és
- az **MIA Atommagkutató Intézete (ATOMKI)** 10 kiadványt

ajánlott fel jutalmazás céljára. Régi törekvésünket tudtuk megvalósítani azzal, hogy kioszthattuk a Verseny szervezője által vásárolt fizikai témájú könyv 21 példányát.

- A versenyszakaszcso folyamán megoldásra kitűzött összesen 82 feladattal kapcsolatban nagyon sok elismerést „könyvelhettünk el”! Pedig voltak közöttük olyanok, amelyek szokatlanságukkal meglephtették mind a versenyzőket, mind a felkészítőket. A feladatok összeállításakor során ugyanis megpróbáltunk egyre inkább a mindennapi életben tapasztaltakra támaszkodni (felhasználtunk a médiában hallható/látható/olvasható tájékoztatásokat, személyes élményeket és közlekedéssel/meteorológiával/sporttal/szórakozással/kirándulással kapcsolatban tudomásunkra jutott adatokat). Több esetben kritikusan értékeljük az anyagot azzal, hogy „rávilágítunk” azok „kacsa” vagy „szenzációkeltés” jelgére.

A még mindig elég sok, számításokat igénylő feladat mellett adunk gondolkodtató és utánajárást igénylő feladatokat is. Változatlanul törekszünk arra, hogy az otthonainkban található modern eszközök mellett olyat is találjunk, amely alkalmas egyszerű kísérletek elvégzésére. Úgy gondoljuk, hogy a feladataink néhányával „példaértékű” formában fogalmakat/jelenségeket fogalmazunk meg, vagyis **példát** tűzünk ki megoldásra. Ezt a törekvésünket igazolják azok a feladatmegoldásaink is, amelyekben a lehetséges eljárások közül többet is felhasználunk.

- A megoldások beküldési határidejét két esetben nagyon rosszul választottuk meg: az ugyanis az egyik esetben a téli szünet előtti, a másik esetben egy négynapos hétvége előtti utolsó tanítási nap volt. Emiatt későn és nagyon nagy mértékben felszaporodtak az értékelésre váró megoldások. Következmény: a 2. forduló után elkészített, az elért pontszámokat tartalmazó táblázatot át kellett dolgozni.

A döntőt követő anyagi elszámolás alapján állapítottuk meg, hogy a Verseny kb. 115 ezer forintba került. Ha ebből levonjuk az újraindításhoz és a könyvek vásárlásához felhasznált összegeket, akkor kijelenthetjük: a Verseny egyetlen szakaszának lebonyolítása jelenleg a legszorosabb takarékoság mellett is kb.

30 ezer forintba kerül. Természetesen csak akkor, ha támaszkodhatunk a munkánkat anyagilag vagy munkával támogató személyek (most 21-en voltak) és intézmények (most számuk 7 volt) pénzben ki nem fejezhető segítségére!

A versenyzők helyezési számának, nevének, iskolájának és felkészítőik nevének felsorolásával **dr. Timár János** és **Dudics Pál** adta át az okleveleket és az ajándékokat a 4 fordulóban legtöbb pontot összegyűjtő és a döntőben eredményesen szereplő versenyzőknek.

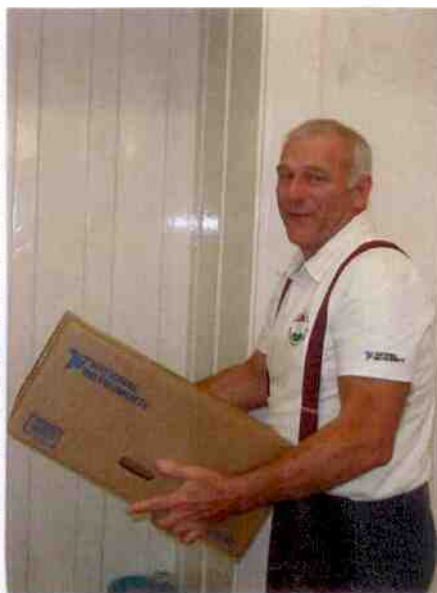
(Két versenyző és kísérője nem vett részt az eredményhirdetésen és nem is „rendelkezett” az oklevelekről és az ajándékokról. Azok közül az egyiket egy BAZ megyei iskolának 1060 forintos bérmentesítéssel elküldtük. A másikat - egy helyi középiskola diákjaét - még mindig őrizzük, mivel eddig - július 18. napjáig - senki sem érdeklődött utána!)

A **Nevezési Lap**-on és a döntőn kiállított **adatlap**-on szereplő tanárokat/felkészítőket összehasonlítottuk. Meglepődve vettük tudomásul, hogy 6 esetben különböznek a nevek!

(Az előbbi két tapasztalat is igazolni látszik azt a feltételezésünket, hogy a tehetséggondozás területén „nincs minden rendben”!)

Kotormán Mihály tájékoztatta az eredményhirdetésen megjelenteket, hogy éppen egy hete a Verseny szervezőjének, **dr. Kopcsa József**-nek az Eötvös Loránd Fizikai Társulat „a fizikai gondolkodás terjesztéséért” a **Prométheusz érem** elismerést adományozta.

A **Legeredményesebb iskola** különverseny eredményét is kihirdettük. **Dr. Ábrahám László**, az **NI Hungary Kft.** ügyvezető igazgatója ismertette a **DÍJ** létrehozásának indokait. Megállapította, hogy a fizikaversenyeken eredményesen szereplő versenyzők később, a tanulmányaik befejezése után sokat tehetnek a magyar gazdasági élet eredményességéért. Üdvözölve a döntőn megjelenteket, átadta a nagyon szoros versenyben első helyezett **soproni Széchenyi István Gimnázium**-nak a felajánlott NI Elvis típusú 778606-03 számú eszközparkot. A Díjat **Lang Ágota** Ericsson díjas tanárno, az Iskola hosszú ideje igen eredményes tehetséggondozó munkát végző nevelője vette át. Igazgató úr azzal búcsúzott a megjelentektől, hogy ők továbbra is szívesen támogatják a Hatvani István Fizikaversenyt, és gondolkoznak azon, hogy mindkét kategória számára ajánljanak fel díjat.

Hagyományainknak megfelelően az eredményhirdetés után **kísérletbemutató** következett. Az Egyetem két oktatója, **Dr. Daróczi Lajos** és **Dr. Szabó Sándor** tanulságos és egyben szórakoztató olyan kísérleteket mutatott be, amelyekkel kiemelték és érthetővé tették néhány jelenség okait. Bemutattak olyan kísérleteket, melyek otthonainkban előforduló eszközök segítségével is megismételhetők. Nem maradhatott el a folyékony nitrogénnel megvalósítható, a nézők körében mindig nagy tetszést kiváltó kísérletek sora sem. Ezekkel kapcsolatban örömmel nyugtáztuk, hogy hallhattunk a kísérletezések közben esetleg előforduló balesetek megelőzésére utaló hasznos tanácsokat is. (Ezekről elég sokszor elfelejtkeznek a kísérletek bemutatói.)

+ + + + + + + +

Legközelebb augusztus végén a 30. versenyszakasz Versenyfelhívásával, a Legeredményesebb iskolák című verseny kiírásával és a 4 forduló feladatsoraival jelentkezőnk.

Versenybizottság

Debrecen, 2012. július 20.